

Osnovne šole, osnovne šole s prilagojenim programom in zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami

Splošne knjižnice

Združenje splošnih knjižnic, Sekcija šolskih knjižnic pri ZBDS, Društvo šolskih knjižničarjev Slovenije

Številka: 6133-1/2015/8

Datum: 18. 8. 2014

Zadeva: **Obvestilo o poteku nacionalnega projekta »RASTEM S KNJIGO OŠ 2015« v šolskem letu 2015/2016 in program obiska v splošnih knjižnicah**

Spoštovani,

pošiljamo vam informacijo o poteku nacionalnega projekta **»Rastem s knjigo OŠ 2015« v šolskem letu 2015/2016**, ki ga že desetič izvaja Javna agencija za knjigo RS (JAK).

Konec avgusta in prve dni septembra 2015 bodo v knjižnice dostavljene izbrane knjige za sedmošolce na podlagi podatkov o številu sedmošolcev v šolskem letu 2015/2016. **Uradni začetek projekta »Rastem s knjigo OŠ 2015« v šolskem letu 2015/2016 je 8. september 2015, mednarodni dan pismenosti.**

Predstavitev projekta **»Rastem s knjigo OŠ in SŠ 2015«** z avtorji izbranih knjig bo potekala na septembrski Strokovni sredi, ki bo **9. septembra 2015, ob 10. uri**, v Mestni knjižnici Ljubljana, Knjižnici Otona Župančiča, Kersnikova 2, Ljubljana.

Knjigo pisatelja **Damijana Šinigoja** *Iskanje Eve*, ki je bila izbrana na Javnem ciljnem razpisu za izbor kulturnih projektov **»Rastem s knjigo OŠ in SŠ 2015«** na področju RSK OŠ, bodo sedmošolci prejeli ob organiziranem obisku najbližje splošne knjižnice v okviru realizacije svojega letnega delovnega načrta 2015/16. Sodelavci iz splošnih knjižnic bodo zanje pripravili program s predstavitvijo knjižnice, knjižničnega informacijskega znanja, avtorja izbrane knjige in knjige same.

Prilagamo vam osnovno predstavitev izbrane knjige, predlog programa obiska in priporočene aktivnosti ob izvajanju projekta **»Rastem s knjigo OŠ 2015«** (glej prilogo **Okvirni program obiska sedmošolcev v splošni knjižnici**).

Projekt **»Rastem s knjigo OŠ 2015«** pripravlja JAK v sodelovanju z delovno skupino, ki vključuje predstavnike Ministrstva za kulturo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, MKL, Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Zavoda RS za šolstvo, Združenja splošnih knjižnic, Sekcije šolskih knjižnic pri ZBDS, Društva šolskih knjižničarjev Slovenije, Društva slovenskih pisateljev ter Javne agencije za knjigo RS kot nosilke projekta.

Potek projekta lahko spremljate tudi na spletni strani JAK: www.jakrs.si/bralna-kultura/rastem-s-knjigo/.

Za dodatna pojasnila in informacije lahko pokličete Tjašo Urankar, vodjo projekta na JAK (telefon: 01 369 58 25 ali e-pošta: tjasa.urankar@jakrs.si).

V upanju na ponovno uspešno sodelovanje pri nacionalnem projektu »*Rastem s knjigo OŠ 2015*« tudi v novem šolskem letu vas lepo pozdravljamo.

Tjaša Urankar, Javna agencija za knjigo RS
Vodja projekta »*Rastem s knjigo OŠ in SŠ 2015*«

PRILOGA:

Okvirni program obiska sedmošolcev v splošni knjižnici, »*Rastem s knjigo OŠ 2015*« v šolskem letu 2015/16, Kaj mi ponuja knjižnica.

V vednost poslati:

- NUK, center za razvoj knjižnic

PRILOGA:**OKVIRNI PROGRAM OBISKA SEDMOŠOLCEV V SPLOŠNI KNJIŽNICI
»RASTEM S KNJIGO OŠ 2015« V ŠOLSLEM LETU 2015/2016*****KAJ MI PONUJA KNJIŽNICA***

Spoštovani,

tudi letos vas vabimo k sodelovanju pri projektu Rastem s knjigo 2015 za osnovnošolce »Rastem s knjigo OŠ 2015«. Delovna skupina projekta »Rastem s knjigo« je tudi letos pripravila program obiskov sedmošolcev v splošnih knjižnicah oz. je prilagodila program iz prejšnjih let, saj se je ta izkazal kot domišljen in uspešen.

Podrobnejši načrt izvedbe obiska prepuščamo vam – strokovnim delavcem v knjižnicah in šolah, saj imate sami veliko izkušenj in svežih idej, hkrati pa najbolj poznate tudi različne možnosti (strokovne, kadrovske, prostorske ...), ki jih imate na voljo za izvedbo programa.

Upoštevali boste lahko tudi izkušnje iz sodelovanja v projektu »Rastem s knjigo OŠ« iz preteklih devetih let. Pri pripravi obiskov je nujno upoštevati zelo različne bralne izkušnje, navade in interese sedmošolcev ter njihovo raven knjižničnega informacijskega znanja.

Dobro sodelovanje knjižničarjev v splošnih knjižnicah s koordinatorji kulturne vzgoje, šolskimi knjižničarji in drugimi strokovnimi delavci na šoli je ključno za uspešno izvedbo projekta »Rastem s knjigo OŠ 2015«.

PRIPRAVA NA OBISK KNJIŽNICE

1. Če je le mogoče, naj se v projekt vključijo šolski knjižničarji, saj je izvajanje projekta v devetih letih pokazalo, da so taka sodelovanja zelo uspešna.
2. Za vsako skupino posebej se knjižničar v splošni knjižnici in koordinator projekta na šoli (šolski knjižničar ali učitelj/spremljevalec skupine) vnaprej dogovorita za program obiska v knjižnici, da bo lahko obisk čim bolj po meri učencev, skladen z njihovimi interesi in potrebami. Dogovor naj vključuje vnaprejšnjo pripravo učencev v šoli na obisk v splošni knjižnici.
3. Predvidoma učenci z učitelji/spremljevalci obišejo enoto splošne knjižnice, ki je šoli najbližja oz. je najustreznejša glede na zastavljeni program obiska.
4. Za obisk **priporočamo vsaj dve (2) šolski uri**. Pri pripravi obiskov nujno upoštevamo zelo različne bralne izkušnje in interese učencev ter njihovo raven knjižničnega informacijskega znanja.
5. Predlagamo, da šole iz bolj oddaljenih krajev organizirajo obisk sedmošolcev v splošni knjižnici v okviru kulturnega dneva in poleg knjižnice obišejo še kakšno drugo kulturno ustanovo (muzej, galerijo itd.). Pri tem lahko dobijo še en žig za Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz.

IZVEDBA PROGRAMA NA OBISKU V KNJIŽNICI

Predlagamo, da se pri izvedbi programa splošne knjižnice držijo štirih osnovnih korakov:

1. Predstavitev splošne knjižnice

Uvodna, splošna predstavitev (vsem sedmošolcem ponuditi brezplačni vpis ter razdeliti informacijsko-promocijsko gradivo knjižnice). Obseg le-te je odvisen od tega, ali so učenci že kdaj obiskali to splošno knjižnico kot skupina; morda so mnogi med njimi že včlanjeni prav v to knjižnico.

2. Knjižnično informacijsko opismenjevanje

Po dogovoru s šolskim knjižničarjem izbrati tisto, česar učenci še ne poznajo in bi lahko pritegnilo njihov interes za uporabo storitev splošne knjižnice:

- predstavitev vzajemnega kataloga COBISS/OPAC,
- reševanje Slovenskega knjižnično-muzejskega MEGA kviza (kratko informacijo najdete v prilogi 4),
- oblika knjižničnega informacijskega znanja (KIZ), ki jo knjižnica redno izvaja, ali nova oblika KIZ, ki jo lahko knjižnica in šolski knjižničar pripravita posebej za projekt »*Rastem s knjigo OŠ 2015*«.

3. Motivacija za leposlovno branje

Spodbujanju branja književnih besedil naj se na obisku nameni čim več časa. Učence v pogovoru spretno potrjujemo kot bralce in poznavalce mladinskih knjig. Najprej jih povprašamo, katere knjige morda že poznajo in kaj menijo o njih, potem šele predstavljamo, »predavamo«. Vodimo zanimivo, iskrivo, navdušeno izmenjavo mnenj!

Po dogovoru naj šolski knjižničarji učence vnaprej pripravijo na obisk knjižnice, v knjižnici pa izberemo:

- kratek pogovor o pomenu branja leposlovja, o branju za bralno značko; pogovor o tem, kaj radi berejo,
- povabimo jih k branju kakovostnih sorodnih knjig (*priloga 3*): morda katere že poznajo, kaj menijo o njih? Bi uvrstili v ta seznam še katero?
- na kratko jim predstavimo pisatelja Damijana Šinigoja in njegovo ustvarjalnost – ob razstavi njegovih knjig (*priloga 2*): katere izmed naštetih že poznajo, kaj menijo o njih? (opozorimo na slovenske literarne nagrade s področja mladinske književnosti),
- predstavimo darilno knjigo *Iskanje Eve* (z motivacijskim programom), (*priloga 1*),
- ogled predstavitvenega filma projekta »*Rastem s knjigo OŠ 2015*«, ki je dostopen na spletni strani Javne agencije za knjigo RS (www.jakrs.si), v zavihku: *Rastem s knjigo/ Videovsebine*).

4. Zaključek obiska

Razdelimo izbrano knjigo in učence že v knjižnici povabimo, da knjigo odprejo, nekaj jih povabimo, da preberejo naključni odlomek: jih je vznemiril, motiviral za nadaljnje branje?

Zelo pomembno je, da učenci doživijo obisk splošne knjižnice kot zanimiv in privlačen, da skupno srečanje zaključijo navdušeni nad knjigami in knjižnico, motivirani za branje.

Učitelji lahko po obisku splošne knjižnice in ob prebiranju darilne knjige na šoli:

- vključijo izbrano knjigo v seznam za domače branje ali branje za bralno značko,
- učence spodbudijo k raziskovanju popotniških vsebin (potopisi, vodiči, revije, spletni portali ...),
- učence spodbudijo k pogovoru o prednostih in slabostih sodobnih tehnologij.

Želimo vam uspešno izvedbo projekta »Rastem s knjigo OŠ 2015«!

Pripravile:

- mag. Darja Lavrenčič Vrabec, Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo,
- Kristina Picco, Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo,
- Ida Mlakar, Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo,
- Katja Kemperle, Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo,
- mag. Tilka Jamnik, predsednica Slovenske sekcije IBBY,
- Tjaša Urankar, Javna agencija za knjigo RS.

PRILOGE: 1-4

PRILOGA 1

ANOTACIJA IZBRANE KNJIGE

Šinigoj, Damijan: **Iskanje Eve**.
Dob pri Domžalah: Miš, 2014. (Srečanja), 158 str.

Utemeljitev strokovne komisije za literarne prireditve in razvijanje bralne kulture JAK:

Mladinski roman *Iskanje Eve* je obogatitev najnovejše slovenske mladinske književnosti, saj v pomanjkanju komunikativnih besedil, ki niso zgolj usmerjena v problemske oz. tabujske teme, prinaša tematsko svežino, optimizem in duhovitost. Gre za berljivo, pustolovsko, ljubezensko, lahko bi rekli celo potepuško («on the road») pripoved, ki se godi v času poletnih počitnic, in je namenjena mladim bralcem v tretji triadi OŠ (knjižna junaka sta skoraj 15-letnika). Romanesknno dogajanje seže čez meje naše domovine Slovenije v svet, na Švedsko in tudi v druge dežele, ki jih pri iskanju slovenskega dekleta Eve, prepotuje njen švedski vrstnik Leon. Dramaturško spretno izpeljan dogajalni lok prinaša številne zaplete, pravo »komedijo zmešnjav«, ki bralce zabava ter jim ponuja obilo bralnih užitek. Brez težav bi po delu lahko posneli tudi film, saj se vse odvija scensko, vizualno močno predstavljivo in razburljivo, »kot v filmu«.

Svetovni splet je tisti, ki združuje ljudi, sploh pa mlade, ne glede na to, kje živijo. Šinigojevi knjižni junaki so sodobni mladostniki, sleherniki, »junaki našega časa«, uporabniki sodobnih tehnologij, socialnih omrežij, preko katerih dnevno komunicirajo. Prav v tem segmentu pa je poleg vseh prednosti, ki jih prinaša sodobna tehnologija, poseben poudarek namenjen navidezni varnosti, ki lahko v ključnih trenutkih povzroči nepričakovano ranljivost, saj lahko ves ta skrajno omreženi tehnološki aparat zataji in pripelje do (skorajšnje) katastrofe. Odrasli, predvsem pa mladi, se že po inerciji zanašamo na vse sodobne tehnološke pripomočke, ki postajajo podaljški naših teles in tako privzemajo status »neobhodno potrebnega«.

Eva in Leon, ki sta na pragu odraslosti in ljubezni, zajemata življenje s polno žlico. Ta trenutek je njun in zato je njun tudi ves svet. Vse je mogoče, mladost ima drznost in pogum, ki si upa porušiti navidezne omejitve. A z drznostjo in naivnostjo gre z roko v roki tudi tveganje, kar pa ne pripelje vedno do srečnega konca. »Iniciacija«, ki jo doživi Leon, bi se lahko končala tudi tragično. In prav to je pomembno sporočilo te zgodbe; prehod v »odraslost« pomeni sicer upor, a hkrati sprejemanje odgovornosti za lastne odločitve in pravico do uvida lastnih napak.

Roman nagovarja tako dekleta kot fante, saj enakovredno ubeseduje fantovski in deklinški pogled na življenje. V njem bodo nadvse uživali tudi mladi bralci, ki imajo izkušnjo »avtodomarjev« (ali celo njihovi starši). Ni odveč izpostaviti dejstvo, da roman ne analizira problematične družine; tako Leonova kot Evina družina sta harmonični in podporni, kar je osnovni temelj zgodbe, ki v svojem razpletu še močneje utrdi družinske vezi. Prav zato je lahko knjiga tudi odlična priložnost za družinsko branje.

Tekst je v veliki meri razrahljan, saj je razdeljen na mini poglavja, nekakšne vsebinske »kažipote«, kar oklevajočemu bralcu prijazno olajša branje, da se v zgoščenosti besedila ne zgubi. Jezik je živ, jezikovno barvanje je dinamično in dosledno (pogovorni jezik obeh protagonistov - mladostniški sleng, dialekt Evinih starih staršev ipd.), kar pripomore k plastičnosti likov.

JAK

JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

RASTEM
S KNJIGO

Javna agencija
za knjigo RS

Metelkova 2b
1000 Ljubljana

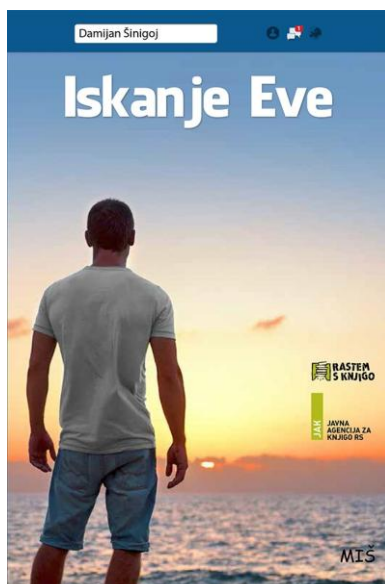
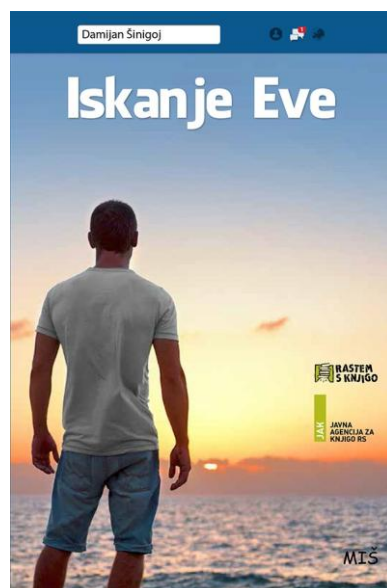
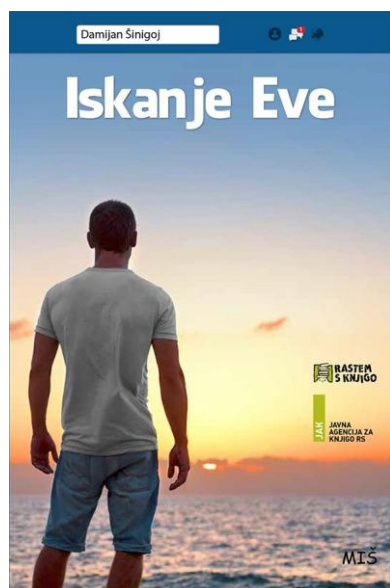
T: 01 369 58 20

F: 01 369 58 30

E: gp.jakrs@jakrs.si

W: www.jakrs.si

Delo bo na terenu odlično podprlo projekt Rastem s knjigo za OŠ, saj vabi v branje tako prepričane bralce, kot tudi nebralce in oklevajoče bralce - torej tiste, ki so se na bralni poti zgubili, ali ki po njej bolj ali manj stopicljajo na mestu.

PRILOGA 2

O PISATELJU

DAMIJAN ŠINIGOJ

pisatelj, prevajalec, scenarist in publicist je bil rojen v Novem mestu leta 1964. Je eden od ustanoviteljev Založbe Goga in je bil dolga leta njen glavni urednik. Po njegovih scenarijih je bil posnet dokumentarni film *Ko potrka vojna*, mladinski film *Gusti* in celovečerni igrani film *1991-Neizstreljeni naboj*. Prevedel je več knjig, med drugim romane *Ukulele jam* Alena Meškovića, *Kratek izlet* Ratka Cvetnića ter *Kar sem zamolčala* Aleksandre Kardum (iz hrvaškega jezika), roman *Pričevalec* Zilhada Ključanina, antologijo bosanske kratke proze *Konec stoletja, začetek tisočletja* ter kratko prozo *Dekle na cesti* Gorana Samardžića (iz bosanskega jezika) in roman *Izplavanje* Veselina Markovića (iz srbskega jezika). Je član Društva slovenskih pisateljev in Društva književnih prevajalcev Slovenije. Njegove knjige so prevedene v več evropskih jezikov.

Povzeto iz predstavitve Založbe Miš.

DAMIJAN ŠINIGOJ IN NJEGOVA USTVARJALNOST

Iskanje Eve. Miš, 2014. (Srečanja)

Kratek dnevnik jamarskega zasvojenca. Goga, 2012

Neizstreljeni naboj. Slon in Amalietti, 1994; Goga, 2011

Očkov kotiček. Spr. beseda Andrej Ferkolj. Goga, 2003, 2005, 2010

Vojake ubijajo, mar ne. Amalietti, [1991]. (Prvenci)

PRILOGA 3

SEZNAM SORODNIH KNJIG

Seznam dopolnite po svoji presoji! V pomoč vam je lahko izbor kakovostnih mladinskih knjig (»zlate hruške«, »opazno dobre izdaje« in »dobre izdaje«), ki ga najdete v Priročnikih za branje kakovostnih mladinskih knjig. Letošnji Priročnik (Pregled knjižne produkcije za mladino iz leta 2014) bo predvidoma izšel v začetku novembra 2015. Izdajatelj je Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo.

Naročiti ga je mogoče na e-naslov: pionirska@mklj.si oz. po telefonu: 01 600 13 38 ali faxu: 01 600 13 32. Predstavitve novega Priročnika bo na Strokovni sredi, 11. novembra 2015, ob 10. uri, v MKL, Knjižnici Otona Župančiča, Kersnikova 2, Ljubljana.

Projekt sofinancira Javna agencija za knjigo RS.

Priročniki iz prejšnjih let so dostopni na domači strani:
<http://www.mklj.si/index.php/prirocnik/item/451>.

LEPOSLOVJE:

Čater, Dušan: **Pojdi z mano**. Spr. beseda Gorazd Trušnovec. Novo mesto: Goga, 2008. (Lunapark)

Herrndorf, Wolfgang: **Čik**. Prev. Brane Čop. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2013. (Najst)

Johnson, Pete: **Potegavščina**. Prev. Vojko Šinigoj. Ljubljana: Grlica, 2004. (Romani Grlica)

Kolu, Siri: **Ajda in Razbojnikovi**. Prev. Julija Potrč. Ilustr. Sanja Janša. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012. (Knjižnica Sinjega galeba)

Muck, Desa: **Pod milim nebom**. Ljubljana: Intelego, 2005.

Pregl, Slavko: **Srebro iz modre špilje**. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2003. (Knjižnica Sinjega galeba)

Svetina, Peter: **Škržati umolknejo opolnoči: kronika navadnih in nenavadnih pripetljajev**. Ljubljana: DZS, 2005. (Dober dan, roman!)

Druge predlagane vsebine:

Založba Avtodom (<http://www.zalozba-avtodom.si/>):

- Revija Avtodom,
- Portal Karavaning: <http://www.ccs-si.com/potopisi>.

Caravaning Club Slovenije: <http://www.ccs-si.com/>.

PRILOGA 4

(pripravila: Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo)

SLOVENSKI KNJIŽNIČNO-MUZEJSKI MEGA KVIZ 2015/2016, 10. CIKEL

ŽELEZNA DOBA – ZLATA DOBA SLOVENIJE

www.megakviz.si

Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz je moderna oblika knjižnično-informacijskega opismenjevanja. Organizacijsko in strokovno ga vodi Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo v sodelovanju s Sekcijo za izobraževanje in komuniciranje pri Skupnosti muzejev Slovenije in (tudi v letošnjem letu) z Narodnim muzejem Slovenije.

Glavna cilja kviza sta spoznavanje kulturne dediščine in spodbujanje sodobnih pismenosti. Projekt poteka v šolskem letu, od oktobra do maja, učence k reševanju spodbujajo splošne in šolske knjižnice po Sloveniji. Kviz je primeren predvsem za učence drugega in tretjega triletja osnovne šole.

Vsak cikel kviza vsebuje pet sklopov. Posamezni sklop obsega vprašalnik (tudi v pdf obliki, primerni za tisk), obsežnejše gradivo o predstavljeni temi (»Vse o ...«) in vrsto spodbud za nadaljnje raziskovanje (Radovednež) in potepanje (Potepuh), opremljen pa je tudi s slikovnim in videogradivom ter vrsto e-povezav.

Letošnji cikel smo posvetili obdobju železne dobe. Tudi tokrat smo se povezali s sodelavci Narodnega muzeja Slovenije. Trenutna – začasna postavitev razstave Prazgodovinski zakladi Narodnega muzeja Slovenije je na ogled od julija 2014 v Narodnem muzeju Slovenije – Prešernova in se bo nadgrajevala vse do leta 2017.

Predstavitve kviza pripravljamo v sklopu Strokovne srede, 14. oktobra 2015, ob 10. uri, v Mestni knjižnici Ljubljana, Knjižnici Otona Župančiča, Kersnikova 2, Ljubljana.

MEGA kviz lahko od 14. oktobra 2015 rešujete v celoti (vseh 5 sklopov) na www.megakviz.si.

Najkasneje do 15. maja 2016 bodo reševalci sami ali njihove splošne in šolske knjižnice poslali obrazce z žigi in rešitve na natisnjenih vprašalnikih na naslov:

Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Kersnikova 2, 1000 Ljubljana, s pripisom »za MEGA kviz«.

V začetku junija 2016 bomo pripravili končno MEGA žrebanje za reševalce kviza.